

**“ТӨЛБӨРИЙН СИСТЕМИЙН ЖУРАМ”-ЫН
ШИНЭЧЛЭН НАЙРУУЛСАН ТӨСӨЛ**

АГУУЛГА

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ	3
ХОЁР. ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА	5
Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч	5
Систем ажиллуулах хүсэлт гаргагч	7
Хүсэлт гаргагчийн мэдээллийн системд тавих шаардлага	8
ГУРАВ. ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ НЭМЭЛТ ШААРДЛАГА	9
Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх хүсэлт гаргагч	9
Карт гаргах хүсэлт гаргагч	10
Карт хүлээн авах хүсэлт гаргагч	10
Цахим мөнгө гаргах хүсэлт гаргагч	11
Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх хүсэлт гаргагч	11
Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт гаргагч	12
Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч	12
ДӨРӨВ. ЗӨВШӨӨРЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	13
ТАВ. ТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА	14
Карт гаргах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл	16
Карт хүлээн авах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл	17
Карт гаргагч, хүлээн авагч, цахим хэтэвчийн нийтлэг эрх, үүрэг	18
Цахим мөнгө гаргах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл	19
Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх зөвшөөрөл	20
эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл	20
ЗУРГАА. СИСТЕМ АЖИЛЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ЭЗЭМШИГЧИЙН ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА	20
ДОЛОО. ХЯНАЛТ, ТАЙЛАН МЭДЭЭ, ХАРИУЦЛАГА	22
Хяналт	22
Тайлан мэдээ	24
Хариуцлага	26
НАЙМ. ХАВСРАЛТУУД	27
Хавсралт 1. Өргөдлийн маягт	27
Хавсралт 2. Зөвшөөрлийн өргөдөлд хавсаргах баримт бичгийн жагсаалт	31
Хавсралт 3. Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт гаргагчийн ирүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	35

Хавсралт 4. Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх хүсэлт гаргагчийн ирүүлэх баримт бичиг	36
Хавсралт 5. Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагчийн ирүүлэх баримт бичиг	37
Хавсралт 6. Гүйцэтгэх удирдлага, хувьцаа эзэмшигч, хаяг, байршил, нэрийн өөрчлөлт бүртгэх маягт.....	38
Хавсралт 7. Гүйцэтгэх удирдлага, хувьцаа эзэмшигч өөрчлөгдөхөд бүрдүүлэх баримт бичиг	39
Хавсралт 8. Хуулийн этгээдийн нэр өөрчлөх өргөдөлд хавсаргах баримт бичгийн жагсаалт.....	40
Хавсралт 9. Баталгааны маягт	41
Хавсралт 10. Төлбөрийн системийн оролцогчийн үйл ажиллагаанд газар дээр нь хийх шалгалтын удирдамж	42

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Монголбанкнаас Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1-т заасан зөвшөөрлийн хүрээнд хүсэлт гаргагчид тавигдах шаардлага, нөхцөлийг тодорхойлох, хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэхэд хяналт тавих, зөвшөөрөл эзэмшигчийн эрх, үүрэг, үйл ажиллагаанд хяналт тавихтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Энэ журам нь Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хууль, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Захиргааны ерөнхий хууль, Зөвшөөрлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.
- 1.3. Энэ журамд заасан нэр томъёог Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид тодорхойлсон утгаар ойлгоно.
- 1.4. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1 болон 10.2-т заасны дагуу Монголбанк нь энэ журмын шаардлагыг хангасан этгээдэд дараах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг дангаар нь, эсхүл хамтад нь олгоно:
 - 1.4.1. Систем ажиллуулах;
 - 1.4.2. Төлбөрийн карт /цаашид "карт" гэх/ гаргах зорилгоор төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх;
 - 1.4.3. Карт хүлээн авах зорилгоор төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх;
 - 1.4.4. Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх;
 - 1.4.5. Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх;
 - 1.4.6. Аутсорсингийн үйлчилгээ авах;
 - 1.4.7. Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх зорилгоор төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх;
 - 1.4.8. Цахим мөнгө гаргах зорилгоор төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх.
- 1.5. Хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 1.4-т заасан үйл ажиллагааг эрхлэх зөвшөөрөл авах, сунгах хүсэлт гаргасан этгээд байна.
- 1.6. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.3-т заасан төлбөр тооцооны систем (цаашид "Банксүлжээ систем" гэх) -ийг зөвхөн Монголбанк ажиллуулна.
- 1.7. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.24-т заасан карт нь ISO/IEC 7810 ID-1 стандартын бэлдэц дээр картын мэдээллийг хэвлэсэн, EMV стандарт хангасан чип бүхий төлбөрийн хэрэгсэл байна.
- 1.8. Карт, картын мэдээлэл ашиглан, эсхүл хэрэглэгч, төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хооронд тохирсон аливаа хэлбэрийн мэдээлэл ашиглан гүйлгээ үүсгэж байгаа төхөөрөмж, програм хангамж нь цахим мэдээ үүсгэгч байна.

- 1.9. Бараа, ажил үйлчилгээний төлбөрийг цахим мөнгө, карт зэрэг Монголбанкны зөвшөөрөлтэй төлбөрийн хэрэгсэл ашиглан банканд, эсхүл цахим мөнгө гаргагч дээрх дансанд хүлээн авахаар гэрээ байгуулсан иргэн, хуулийн этгээд нь мерчант байна.
- 1.10. Карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, карт, картын мэдээллээр идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч нь АТМ байна.
- 1.11. Карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, төлбөр хийх зориулалтаар мерчант дээр байршуулсан, карт, картын мэдээллээр идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч нь ПОС төхөөрөмж байна.
- 1.12. Карт хүлээн авагч өөрийн салбар, нэгжид байршуулж, системд холбогдсон, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгч нь ПОБ төхөөрөмж байна.
- 1.13. Монголбанкнаас тодорхойлсон шаардлагыг хангасан, ₮ картын лого бүхий, дотоодод болон олон улсад төлбөрт ашиглагдах карт нь Үндэсний төлбөрийн карт (цаашид "₮ карт" гэх) байна.
- 1.14. "₮ карт"-ын оноосон нэр нь "Төгрөг карт" байх бөгөөд олон улсад ашиглах нэр нь "T card" байна.
- 1.15. Олон улсын төлбөрийн картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран гаргасан, тухайн байгууллагын карт хүлээн авах сүлжээнд ашиглах боломжтой ₮ карт нь Хосолсон-брэнд¹ ₮ карт байна.
- 1.16. Карт гаргагчийг бусдаас ялгах зорилгоор олон улсын төлбөрийн картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллага, эсхүл Монголбанкнаас олгосон картын дугаарын эхний 6-10 орныг илэрхийлэх тоон дараалал нь БИН дугаар байна.
- 1.17. Чип уншуулах үйлдэл нь картын чипийг цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмжид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэх үйлдэл байна.
- 1.18. Зайнаас унших үйлдэл нь картын чип болон бусад хэрэгслийг цахим мэдээ үүсгэгчид зайнаас уншуулан картын гүйлгээ үүсгэх үйлдэл байна.
- 1.19. Карт, картын мэдээлэл ашиглаж цахим мэдээ үүсгэгчийн тусламжтайгаар мөнгөн хөрөнгө шилжүүлэх, төлбөр төлөх, худалдан авалт хийх, дансны үлдэгдэл шалгах, бэлэн мөнгөний орлого, зарлага хийх, ПИН код өөрчлөх, баримт авах зэрэг үйлдэл нь картын гүйлгээ байна.
- 1.20. Төрийн байгууллагаас үзүүлж байгаа үйлчилгээний төлбөр, татвар, торгууль, хураамжийн төлбөр нь төрийн үйлчилгээний төлбөр байна.
- 1.21. Орон сууцны ус, цахилгаан, дулааныг ханган нийлүүлэх байгууллага, СӨХ, конторын төлбөр нь орон сууцны хэрэглээний төлбөр байна.
- 1.22. Картын мэдээллийг токен буюу 16-19 орон бүхий үл давтагдах тоон дараалалаар орлуулах, тухайн токеныг картын мэдээллээр эргүүлэн солих нь токенжуулах үйлдэл байна.
- 1.23. Төлбөрийн картын мэдээллийг токенжуулан, ПОС дээр биет бус төлбөрийн картаар төлбөр тооцоо хийх боломжийг олгож байгаа програм хангамж нь цахим хэтэвч байна.

¹ Dual brand

- 1.24. Цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан мөнгөн хөрөнгө шилжүүлэх, хүлээн авах, төлбөр, зээл төлөх, худалдан авалт хийх, бэлэн мөнгөний орлого, зарлага хийх гэх мэт үйл ажиллагаа нь санхүүгийн гүйлгээ байна.
- 1.25. Дансны үлдэгдэл шалгах, гүйлгээний хуулга авах, үйлчилгээний эрх сунгах, хаах, нууц үг, түүнтэй адилтгах мэдээллийг солих гэх мэт энэ журмын 1.24-д зааснаас бусад үйл ажиллагааг цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан гүйцэтгэх нь санхүүгийн бус гүйлгээ байна.
- 1.26. Бүртгэлгүй хэрэглэгч нь цахим мөнгө гаргагчтай гэрээ байгуулахгүйгээр цахим мөнгөний үйлчилгээ авах иргэн, хуулийн этгээд байна.
- 1.27. Төлбөрийн системийн үйл ажиллагаа 2 минутаас дээш хугацаагаар, төлөвлөгөөт бусаар хэсэгчлэн болон бүрэн зогсох нь гэнэтийн саатал байна.

ХОЁР. ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА

Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч

- 2.1. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - 2.1.1. Хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.9-т заасан шууд бус оролцогч байх тохиолдолд төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий нэг банкиг өөрийн төлбөр тооцооны төлөөлөгчөөр сонгосон;
 - 2.1.2. Клирингийн, эсхүл төлбөр тооцооны системийн оролцогч болохоос өмнө тухайн системийн оператортай техникийн хамтарсан туршилт хийж, хоёр талаас баталгаажуулсан;
 - 2.1.3. QR код ашиглан гүйлгээ дамжуулах, хүлээн авахдаа Монголбанкнаас баталсан QR кодын цахим мэдээний бүтэц, зааврыг мөрдөж ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх;
 - 2.1.4. Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн дагуу хэрэглэгчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг тодорхой тусгасан дотоод журам, заавар, хяналтын тогтолцоог бий болгосон;
 - 2.1.5. Гадаад болон дотоод хүчин зүйлээс шалтгаалж төлбөрийн үйлчилгээ тасалдах, осол, гэмтэл гарах үед үйл ажиллагааны найдвартай, тасралтгүй байдлыг хангах зорилгоор авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тусгасан тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөөтэй;
 - 2.1.6. Хэрэглэгч, мерчантын мөнгөн хөрөнгийг найдвартай хадгалах, хамгаалах, гүйлгээний нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангахуйц энэ журмын 2.3-т заасан шаардлагыг хангасан мэдээллийн технологийн дэд бүтэцтэй;
 - 2.1.7. Хэрэглэгчийн данснаас зарлагын гүйлгээ хийгдэх бүрд тухайн гүйлгээний мэдээллийг төлбөргүйгээр мэдэгдэх сувагтай байх;
 - 2.1.8. Хэрэглэгчийн хийсэн аливаа гүйлгээний түүх, гүйлгээний үе шат бүрийн талаарх мэдээллийг гаргах боломж бүхий системтэй байх;

- 2.1.9. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хэрэглэгчийн зан төлөв, хэрэглээнд суурилсан сэжигтэй гүйлгээг илрүүлэх, зогсоох, буцаах, түүнээс үүсэх маргааныг шийдвэрлэх боломжтой;
- 2.1.10. Төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотойгоор хэрэглэгч, мерчант болон бусад төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зүгээс гаргасан гомдол, санал, маргаантай гүйлгээг цаг тухайд нь хүлээн авч шийдвэрлэх, тэдгээрт лавлагаа мэдээлэл өгөх үйл ажиллагааны талаар тусгасан дотоод журам, заавартай байх;
- 2.1.11. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос үүдэн төлбөрийн үйлчилгээг зогсоох үед хэрэглэгч, мерчантын авлагыг барагдуулахтай холбоотой авах арга хэмжээний талаар тусгасан журамтай байх;
- 2.1.12. Хүсэлт гаргагч нь хэрэглэгчтэй байгуулах гэрээнд дараах зүйлсийг тусгана:
- 2.1.12.1. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хэрэглэгчийн мэдээллийг нууцлах, хадгалах, ашиглах тухай;
- 2.1.12.2. Хэрэглэгч нь ПИН код буюу гүйлгээг баталгаажуулахад ашиглагдах, зөвхөн тухайн хэрэглэгч мэдэж байх тоо, үсэг, тэмдэгтийн дараалал, түүнтэй адилтгах бусад мэдээллийг нууцлах, түүнийг хаяж үрэгдүүлсэн, гуравдагч этгээд мэдсэн байж болзошгүй гэж үзсэн тохиолдолд төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчид нэн даруй мэдэгдэх тухай;
- 2.1.12.3. Хэрэглэгч нь өөрийн данснаас түүний зөвшөөрөлгүй хийгдсэн аливаа шилжүүлэг болон бүртгэлийн алдаа, зөрчил дутагдлыг илрүүлсэн тохиолдолд төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчид нэн даруй мэдэгдэх тухай;
- 2.1.12.4. Хэрэглэгчийг таньж баталгаажуулах арга, хэрэгсэл болон баталгаажуулсан гэж үзэх нөхцөл;
- 2.1.12.5. Хэрэглэгч тухайн гүйлгээг илгээхийг зөвшөөрсөн, баталгаажуулсан гэж үзэх нөхцөл;
- 2.1.12.6. Хэрэглэгч гомдол, маргаан үүсгэх нөхцөл, шийдвэрлэх арга зам, хугацаа;
- 2.1.12.7. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос үүдэн төлбөрийн үйлчилгээг зогсоох үед хэрэглэгчийн авлагыг барагдуулахтай холбоотой авах арга хэмжээ, эрх, үүрэг.
- 2.1.13. Хүсэлт гаргагч нь мерчанттай байгуулах гэрээнд дараах зүйлсийг тусгана:
- 2.1.13.1. Монголбанкны зөвшөөрөлтэй төлбөрийн хэрэгслийг бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөрт хүлээн авах тухай;
- 2.1.13.2. Төрийн үйлчилгээний төлбөр, орон сууцны хэрэглээний төлбөр төлөхөөс бусад гүйлгээ хийх тохиолдолд мерчант нь хэрэглэгчээс шимтгэл, нэмэлт төлбөр авахгүй байх тухай;
- 2.1.13.3. Мерчант нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт төлбөр хүлээн авах тухай;
- 2.1.13.4. Мерчантаас гомдол, маргаан үүсгэх нөхцөл, шийдвэрлэх арга зам, хугацаа;

- 2.1.13.5. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос үүдэн төлбөрийн үйлчилгээг зогсоох үед мерчантын авлагыг барагдуулахтай холбоотой авах арга хэмжээ, эрх, үүрэг.
- 2.1.14. Хүсэлт гаргагчийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлага нь эдийн засаг, өмчлөх эрх, олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхол, авлига, үндэсний болон хүн төрөлхтний аюулгүй байдал, энх тайвны эсрэг эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй байх;
- 2.1.15. Хүсэлт гаргагчийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлага нь зээл, батлан даалт, баталгааны гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өрийн үлдэгдэлгүй, шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөргүй байх;
- 2.1.16. Монголбанкнаас тогтоосон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг бүрдүүлсэн байх бөгөөд хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нь гуравдагч этгээдийн шаардлагаас ангид, тухайн этгээдийн санхүүгийн тайлан, татвар төлөлтийн тайлангаар батлагдсан хууль ёсны үйл ажиллагааны орлого байна.
- 2.1.17. Банк, банк бус санхүүгийн байгууллагаас бусад төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн өөрийн хөрөнгийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан харьцаа нь 30 хувиас доошгүй байна.

Систем ажиллуулах хүсэлт гаргагч

- 2.2. Систем ажиллуулах хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангасан байна:
- 2.2.1. Санхүүгийн мэдээний олон улсын ISO20022, эсхүл ISO8583, мэдээллийн технологийн нууцлал, аюулгүй байдлын ISO27001 стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн;
- 2.2.2. Энэ журмын 2.3-т заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулсан;
- 2.2.3. Алдаатай, эсхүл нэр, данс зөрсөн гүйлгээ дамжихгүй байх нөхцөлийг хангаж, үүссэн маргааныг шийдвэрлэх тогтолцоотой;
- 2.2.4. Монголбанкны Банкүлжээ системийн үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжтэй техникийн туршилт хийж, хоёр талаас баталгаажуулсан;
- 2.2.5. Хүсэлт гаргагч нь төлбөр тооцооны эрсдэлээс сэргийлэх зорилгоор Монголбанкны шаардлагын дагуу оролцогчийн үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг тухайн оролцогчийн төлбөр тооцооны данс дахь мөнгөн хөрөнгийн боломжит дүнгээс илүүгүй байхаар хязгаарлах техник технологийн боломжийг бүрдүүлсэн;
- 2.2.6. Системийн дүрэмтэй байх бөгөөд дүрэмд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах зүйлсийг тусгаж, Монголбанканд хянуулсан байна:
- 2.2.6.1. Оролцогчид тавих шаардлага, мэдээллийн технологи болон бусад техникийн шаардлага;

- 2.2.6.2. Оролцогчийг системд бүртгэх, гүйлгээний урсгалыг хэсэгчлэн хязгаарлах эсхүл үйл ажиллагааг түр хугацаагаар идэвхгүй болгох, бүртгэлээс хасах зохицуулалт;
- 2.2.6.3. Гүйлгээ дамжуулах, баталгаажуулах, үр дүнгийн тооцоолол хийх, үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг Монголбанканд илгээх хуваарь, зарчим, буцаан дуудах, гүйлгээг эцсийн, үл буцаагдах нөхцөл;
- 2.2.6.4. Тасралтгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангах тухай (системд өөрчлөлт, шинэчлэлт хийх, төлөвлөгөөт зогсолт болон гэнэтийн саатал гарсан үед авах арга хэмжээний талаар дэлгэрэнгүй тусгасан байх);
- 2.2.6.5. Маргаан шийдвэрлэх зарчим, хугацаа;
- 2.2.6.6. Үйлчилгээний хөлс, шимтгэл, хураамжийн хэмжээ, түүнийг тооцох, суутгах зарчим.
- 2.2.7. Хүсэлт гаргагч нь системийн дүрмийг боловсруулахдаа оролцогчдын эрх тэгш байдлыг хангах, ижил нөхцөлөөр үйлчилгээ үзүүлэх зарчмыг баримталдаг байх;
- 2.2.8. Хүсэлт гаргагчийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлага нь эдийн засаг, өмчлөх эрх, олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхол, авлига, үндэсний болон хүн төрөлхтний аюулгүй байдал, энх тайвны эсрэг эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй байх;
- 2.2.9. Хүсэлт гаргагчийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлага нь зээл, батлан даалт, баталгааны гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өрийн үлдэгдэлгүй, шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөргүй байх.

Хүсэлт гаргагчийн мэдээллийн системд тавих шаардлага

- 2.3. Хүсэлт гаргагч нь мэдээллийн технологийн нууцлал аюулгүй байдал, тасралтгүй найдвартай ажиллагаанд дараах нийтлэг шаардлагыг хангасан байна:
- 2.3.1. Дотоод сүлжээ, вэбсайт, сервер, бусад тоног төхөөрөмж рүү гаднаас халдах боломжгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлж, байгууллагын мэдээллийн системийг аливаа сэжиг бүхий, эсхүл зөвшөөрөгдөөгүй хандалтаас хамгаалах галт хана суурилуулсан байх бөгөөд энэ нь интернэт болон бусад сүлжээгээр дамжин байгууллагын мэдээллийн системд хандах эрсдэлийг авч үзсэн байх;
- 2.3.2. Хэрэглэгчийн болон гүйлгээний мэдээлэлд хандаж байгаа бүх хандалтыг хянаж, бүртгэлжүүлэх тогтолцоог бий болгосон байх;
- 2.3.3. Гүйлгээ хийх, нууц мэдээлэл дамжих үед тухайн мэдээллийг дамжуулах эхний цэгээс хүлээн авах эцсийн цэг хүртэл өндөр нууцлалтай шифрлэх, гүйлгээний бүх үе шатанд (шифрлэх, мэдээлэл дамжуулах, хадгалах) хэрэглэгчийн гүйлгээ үүсгэх, дансанд хандахад ашиглагдах нууц үг, түүнтэй адилтгах бусад мэдээллийн нууцлал, бүрэн бүтэн байдлыг хангасан байх;
- 2.3.4. Мэдээллийн системийн нууцлал аюулгүй байдлын талаар авч хэрэгжүүлэх бодлого, журам, заавартай байх бөгөөд үүнд мэдээллийг нууцлах, нууц мэдээллийг тайлж

уншихтай холбогдсон түлхүүр, алгоритмыг зөвшөөрөлгүй этгээд олж мэдэхээс хэрхэн сэргийлэх, үндсэн төв болон нөөц төвийн сервер, серверийн өрөөний аюулгүй байдлыг хэрхэн хангах талаар тусгасан байх;

- 2.3.5. Мэдээллийн системийн үндсэн төв (цаашид үндсэн төв гэх) гэмтэх, аливаа саатал гарах үед үйл ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн шилжүүлэн хэвийн үргэлжлүүлэх хүчин чадал бүхий мэдээллийн системийн нөөц төвтэй байх (цаашид нөөц төв гэх);
- 2.3.6. Мэдээллийн системийн үндсэн болон нөөц төвийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байршуулах;
- 2.3.7. Нөөц төвийг үндсэн төв байршиж байгаа газар нутагт тохиолдож болох эрсдэлийг харгалзан үзэж, ижил эрсдэл зэрэг үүсэхээргүй зайд байршуулсан байх;
- 2.3.8. Үндсэн төв болон нөөц төвийг мэдээллийн сүлжээгээр шууд холбосон байх;
- 2.3.9. Хүсэлт гаргагчийн үндсэн төвийг операторын үндсэн төвтэй үндсэн ба нөөц мэдээллийн сүлжээгээр шууд холбосон байх;
- 2.3.10. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч, операторын нөөц төвүүдийг мэдээллийн сүлжээгээр шууд холбосон байх;
- 2.3.11. Үндсэн болон нөөц төв байршиж байгаа барилга байгууламжид агаарын чийгшил тохируулагч систем, гал унтраах систем, аваар осол мэдрэгч төхөөрөмж, тог баригч байршуулсан байхаас гадна цахилгааны нэмэлт эх үүсвэртэй холбосон байх;
- 2.3.12. Энэ журмын 2.3.11-т заасан цахилгааны нэмэлт эх үүсвэрээр үйл ажиллагааг хамгийн багадаа 24 цаг явуулах боломжтой байх;
- 2.3.13. Үндсэн болон нөөц мэдээллийн системд хандах эрх бүхий ажилтнуудын тухайн системд хандан хийж болох үйлдэл, хандалтын эрхийн хязгаарлалт, хандалт бүрийг тухайн ажилтан тус бүрээр тодорхойлж, баримтжуулдаг байх.

ГУРАВ. ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ НЭМЭЛТ ШААРДЛАГА

Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх хүсэлт гаргагч

- 3.1. Төлбөр тооцооны төлөөлөгч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 36.5-т заасны дагуу дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - 3.1.1. Банк байгуулах тусгай зөвшөөрөлтэй байх;
 - 3.1.2. Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд Банксүлжээ систем дэх нөөцийг хангалттай байршуулж, клирингийн системийн гүйлгээг нөөц хангалтгүй шалтгаанаар саатуулаагүй байх;
 - 3.1.3. Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд заавал байлгах нөөцийн шаардлагыг бүрэн хангасан байх;
 - 3.1.4. Шууд бус оролцогчийн төлбөр тооцоог саадгүй гүйцэтгэх зорилгоор Монголбанкна дахь өөрийн харилцах дансны мөнгөн хөрөнгөөс тодорхой дүнг нөөцлөх буюу тусгаарлахыг зөвшөөрсөн.

Карт гаргах хүсэлт гаргагч

3.2. Карт гаргах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 2.1 болон 2.3-т зааснаас гадна дараах нэмэлт шаардлагыг хангасан байна:

- 3.2.1. Карт нь олон улсын EMV стандартын шаардлагыг хангасан байх;
- 3.2.2. Карт нь карт хүлээн авах зөвшөөрөл бүхий бүх оролцогчийн ПОС төхөөрөмж дээр уншигдаж худалдан авалт, буцаалт, төрийн үйлчилгээний төлбөр, орон сууцны хэрэглээний төлбөрийн гүйлгээ хийх боломжтой байх;
- 3.2.3. Карт нь карт хүлээн авах зөвшөөрөл бүхий бүх оролцогчийн АТМ, ПОБ төхөөрөмж дээр уншигдаж бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ, дансны үлдэгдэл шалгах гүйлгээ хийх боломжтой байх;
- 3.2.4. Цахим худалдаа хийх буюу карт ашиглан интернэтээр бараа, ажил үйлчилгээний төлбөр төлөх, худалдан авалт хийх боломжтой байх;
- 3.2.5. Олон улсын стандартын дагуу токенжуулсан картын мэдээллийг цахим хэтэвчинд хадгалах, гүйлгээ хийх;
- 3.2.6. ₮ картыг Монголбанкнаас баталсан загвар, шаардлагын дагуу гаргах;
- 3.2.7. ₮ картын холограмыг Монголбанкнаас авна.

Карт хүлээн авах хүсэлт гаргагч

3.3. Карт хүлээн авах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 2.1 болон 2.3-т зааснаас гадна дараах нэмэлт шаардлагыг хангасан байна:

- 3.3.1. ПОС төхөөрөмж нь олон улсын "EMV (contact level 1, level 2 type approval) стандарт"-ын сертификаттай байх;
- 3.3.2. ПОС төхөөрөмж нь картыг зайнаас уншдаг байх тохиолдолд "EMV (contactless level 1, level 2 type approval) стандарт"-ын сертификаттай байх;
- 3.3.3. ПОС төхөөрөмжөөр карт хүлээн авах тохиолдолд карт гаргах зөвшөөрөлтэй бүх оролцогчийн гаргасан картыг өөрийн ПОС төхөөрөмж дээр хүлээн авч, худалдан авалт болон буцаалтын гүйлгээ хийх боломжтой байх;
- 3.3.4. АТМ, ПОБ төхөөрөмжөөр карт хүлээн авах тохиолдолд карт гаргах зөвшөөрөлтэй бүх оролцогчийн гаргасан биет картыг өөрийн АТМ, ПОБ төхөөрөмж дээр хүлээн авч, бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ, дансны үлдэгдэл шалгах гүйлгээ хийх боломжтой байх;
- 3.3.5. Цахим худалдааны гүйлгээг хүлээн авах тохиолдолд карт гаргах зөвшөөрөлтэй бүх оролцогчийн картыг хүлээн авч, цахим худалдааны гүйлгээ хийх боломжтой байх;
- 3.3.6. АТМ болон хэрэглэгч өөртөө үйлчилж, гүйлгээ үүсгэх боломж бүхий цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж байршиж байгаа газарт хэрэглэгчийн нүүр царай харагдахуйц хяналтын камер суурилуулсан байх;
- 3.3.7. Олон улсын стандартын дагуу токенжуулсан картын мэдээлэл бүхий гүйлгээг хүлээн авч, дамжуулах боломжтой байх.

Цахим мөнгө гаргах хүсэлт гаргагч

3.4. Цахим мөнгө гаргах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 2.1 болон 2.3-т зааснаас гадна дараах шаардлагыг хангасан байна:

- 3.4.1. Банкнаас бусад цахим мөнгө гаргагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ 2,500,000,000 (хоёр тэрбум таван зуун сая) төгрөгөөс доошгүй байх;
- 3.4.2. Цахим мөнгөний үйлчилгээ нь бусдаас ялгарах өөрийн гэсэн оноосон нэртэй байх;
- 3.4.3. Цахим мөнгө гаргах, түүнийг мөнгөн хөрөнгөнд хөрвүүлэх, гүйлгээ хийх болон төлбөр төлөх үйл ажиллагааг зохицуулсан дүрэм, журамтай байх;
- 3.4.4. Хэрэглэгчийн болон дансны бүрэн мэдээллийг агуулсан, нарийвчилж хөтлөх боломж бүхий бүртгэлийн системтэй байх бөгөөд тус систем нь:
 - 3.4.4.1. Цахим мөнгөний хөдөлгөөнийг хянах;
 - 3.4.4.2. Нийт цахим мөнгө болон хэрэглэгчийн данс дахь цахим мөнгөний тоо хэмжээг хянах.
- 3.4.5. Цахим мөнгөнд баталгаа болгож мөнгөн хөрөнгө байршуулах зорилгоор баталгааны данс нээсэн байх;
- 3.4.6. Цахим мөнгө гаргагч нь банк бол баталгааны дансыг Монголбанканд, банкнаас бусад хуулийн этгээд бол Монголбанкнаас тогтоосон банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг сүүлийн дөрвөн улирлын турш тогтмол хангаж ажилласан банканд байршуулах;

Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх хүсэлт гаргагч

3.5. Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 2.1 болон 2.3 -т зааснаас гадна дараах нэмэлт шаардлагыг хангасан байна:

- 3.5.1. Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх этгээд нь "Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль"-ийн 5.1.5-т заасан харилцах данс нээх эрх бүхий этгээдээс бусад этгээд байх тохиолдолд хэрэглэгчийн мөнгөн хөрөнгийг өөр дээрээ байршуулахгүй байх;
- 3.5.2. Энэ журмын 3.5.1-т заасан этгээд нь банк, цахим мөнгө гаргагч дээрх хэрэглэгчийн дансанд хандаж мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх бол тухайн хэрэглэгчээс бусад этгээд дансанд хандах, гүйлгээ үүсгэх боломжгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх;
- 3.5.3. Дараах үйл ажиллагааг тусгасан гэрээ болон бусад баримт бичигтэй байна:
 - 3.5.3.1. Банк, цахим мөнгө гаргагч, хэрэглэгч, мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн эрх, үүрэг, тэдгээрийн хооронд үүсэх маргаан шийдвэрлэх зохицуулалт;

3.5.3.2. Банк, цахим мөнгө гаргагчтай холбогдон ажиллах мэдээллийн технологийн шийдэл, ажиллах зарчим, мэдээллийн нууцлал, хадгалалт, дамжуулалт, боловсруулалтын талаарх дэлгэрэнгүй зохицуулалт;

3.5.3.3. Хэрэглэгч тухайн үйлчилгээг авахыг зөвшөөрөх нөхцөл.

Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт гаргагч

- 3.6. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь гүйлгээ дамжуулах, хүлээн авах, боловсруулах, гүйлгээний нууцлал, аюулгүй байдал, мэдээллийн сангийн үйл ажиллагааг гуравдагч этгээдээр гүйцэтгүүлэх буюу аутсорсингийн үйлчилгээ авах тохиолдолд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулж хамтран ажиллана.
- 3.7. Оператор нь аутсорсингийн үйлчилгээ авах тохиолдолд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлд заасан шаардлагыг хангасан хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулж хамтран ажиллана.
- 3.8. Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт гаргагч нь тухайн үйлчилгээг үзүүлэх этгээдтэй байгуулах гэрээнд дараах зүйлсийг тусгана:
- 3.8.1. Аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа этгээдэд энэ журамд заасан мэдээллийн аюулгүй байдлын холбогдох шаардлагыг тавьж, хэрэгжилтийг хянадаг байх, шаардлагатай мэдээлэлд цаг алдалгүй хандах боломжтой байх тухай;
- 3.8.2. Мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдал, төлбөрийн үйл ажиллагааны тасралтгүй, найдвартай байдал алдагдахгүй байх тухай;
- 3.8.3. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 21.3.1, 21.3.2, 21.3.4-т заасан шаардлагыг талууд хэрэгжүүлж ажиллах тухай.
- 3.9. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, оператор нь аутсорсингийн үйлчилгээ авснаар энэ журмын нөхцөл, шаардлагаас чөлөөлөгдөх үндэслэл болохгүй.

Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч

- 3.10. Гэрээт төлөөлөгч нь төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн системийг ашиглан хэрэглэгчийн шилжүүлгийг хийх, төлбөр төлөх, хэрэглэгчээс бэлэн мөнгө хүлээн авах, бэлэн мөнгө олгох зэрэг үйл ажиллагааг эрхэлж болно.
- 3.11. Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрөл авсан этгээд нь үйл ажиллагааг эхэлснээс хойш ажлын 5 өдрийн дотор тухайн гэрээт төлөөлөгчийг Монголбанканд бүртгүүлнэ.
- 3.12. Гэрээт төлөөлөгчийн мэдээллийн технологийн нууцлал, аюулгүй байдал болон гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан үзүүлсэн төлбөрийн үйлчилгээний хариуцлагыг төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хариуцна.

ДӨРӨВ. ЗӨВШӨӨРЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 4.1. Хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1.12 болон 11.3.12-т заасан шаардлагын дагуу энэ журмын хавсралт 2-т заасан баримт бичгийг, хавсралт 1-т заасан өргөдлийн хамт Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлнэ.
- 4.2. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрөл эзэмшиж байгаа этгээд бусад төрлийн төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрөл хүсэх бол энэ журмын хавсралт 2-т заасан (зөвхөн шинээр эрхлэх гэж байгаа үйл ажиллагаатай холбогдон үүсэх өөрчлөлтийг тусгасан) баримт бичгийг, хавсралт 1-т заасан өргөдлийн хамт Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлнэ.
- 4.3. Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын хавсралт 3-т заасан баримт бичгийг, хавсралт 1-т заасан өргөдлийн хамт Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлнэ.
- 4.4. Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх үйл ажиллагаа эрхлэх хүсэлт гаргагч банк нь энэ журмын хавсралт 4-т заасан баримт бичгийг, хавсралт 1-т заасан өргөдлийн хамт Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлнэ.
- 4.5. Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагч нь энэ журмын хавсралт 5-д заасан баримт бичгийг, хавсралт 1-т заасан өргөдлийн хамт Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлнэ.
- 4.6. Хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 4.1-4.5-д заасан баримт бичгийг Монголбанкны зөвшөөрлийн цахим системд бүртгүүлэхдээ Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон энэ журамд заасан шаардлагыг хэрхэн хангаж байгаа тухай тайлбарыг хавсаргана.
- 4.7. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 33.1-т заасны дагуу хүсэлт гаргагч нь материал бүртгүүлэхээс өмнө зөвшөөрлийн материал хүлээж авах, хянах үйлчилгээний хураамжийг төлнө.
- 4.8. Монголбанкны хянан шалгагч нь зөвшөөрлийн материал шалгах явцад тухайн хүсэлт гаргагчийн үйл ажиллагаа явуулах барилга байгууламж, систем, мэдээллийн санд нэвтэрч тоног төхөөрөмж, програм хангамж, баримт бичиг, үйл ажиллагаатай танилцаж болно.
- 4.9. Зөвшөөрөл авах хүсэлтийг судлах, зөвшөөрөл олгох, зөвшөөрлийн хугацаа сунгах, татгалзахтай холбоотой харилцааг Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.4-11.6, 15.1-15.7, 33.1-д, Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 3.2 дугаар зүйлийн 2.3, 5.1 дүгээр зүйлийн 5-т, 5.2 дугаар зүйлийн 2, 10, 11-т, 5.3 дугаар зүйлийн 3-т, 5.5 дугаар зүйлийн 12-т заасны дагуу зохицуулна.
- 4.10. Зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох, түдгэлзүүлсэн зөвшөөрлийг сэргээхтэй холбоотой харилцааг Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйл заасны дагуу зохицуулна.
- 4.11. Зөвшөөрлийг сэргээхдээ түдгэлзүүлсэн хугацааг нөхөн олгохгүй.

ТАВ. ТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА

- 5.1. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хоорондын бага дүнтэй бодит цагийн гүйлгээ, багцын гүйлгээ болон картын гүйлгээг Монголбанкны Үндэсний цахим гүйлгээний төвийн ажиллуулж байгаа Автомат клиринг хаус систем, Төлбөрийн картын клирингийн систем, эсхүл Монголбанкны зөвшөөрөл бүхий клирингийн системээр дамжуулах бөгөөд төлбөр тооцоог шууд оролцогчийн Монголбанкна дахь дансаар гүйцэтгэнэ.
- 5.2. Монгол Улсын Сангийн яам, Монголын үнэт цаасны клирингийн төв, Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв, банк, банкны эрх хүлээн авагчаас бусад төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.9-д заасны дагуу Банксүлжээ системд шууд бусаар оролцох буюу төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн Монголбанкна дахь дансаар дамжуулан төлбөр тооцоог гүйцэтгэнэ.
- 5.3. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хэрэглэгч (энэ журмын 1.26-т зааснаас бусад), клирингийн төв, гэрээт төлөөлөгч, аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлэгч, төлбөр тооцооны төлөөлөгч, мерчанттай хамтран ажиллахдаа талуудын эрх үүргийг тодорхой тусгасан гэрээ байгуулна.
- 5.4. Хэрэглэгч, мерчанттай гэрээ байгуулахаас өмнө "Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль"-д заасны дагуу түүнийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- 5.5. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн оролцож байгаа системийн дүрэм, стандартыг дагаж мөрдөнө.
- 5.6. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хуульд зааснаас бусад тохиолдолд хэрэглэгч, мерчантаас төлбөр тооцоо хийх зорилгоор байршуулсан мөнгөн хөрөнгийг тухайн этгээдийн анхны шаардлагаар гаргаж өгнө.
- 5.7. Хэрэглэгчийн интернэт болон мобайл төхөөрөмж ашиглан эхлүүлсэн мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлгийг гүйцэтгэхээс өмнө тухайн хэрэглэгчид гүйлгээ хүлээн авагчийн мэдээллийг харуулж, баталгаажуулна.
- 5.8. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, системийн дүрэмд өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд:
 - 5.8.1. Хэрэглэгчийн төлбөрийг саатуулж үл болно;
 - 5.8.2. Гүйлгээг хүлээн авсан даруй төлбөр хүлээн авагчийн дансанд тусгана;
 - 5.8.3. Хэрэглэгчийн хувийн болон гүйлгээний мэдээллийг түүний зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, хууль тогтоомжид зааснаас бусад зориулалтаар ашиглахгүй.
- 5.9. Хэрэглэгчээс гаргасан гомдол, маргаан, тэдгээрийг хэрхэн шийдвэрлэсэн тухай бүртгэл, хэрэглэгчийн гүйлгээний цахим мэдээг тухайн гүйлгээ үүссэн өдрөөс эхлэн хамгийн багадаа таваас доошгүй жил тус тус хадгална.
- 5.10. Гэрээ болон хуульд өөрөөр заагаагүй бол хэрэглэгчийн зөвшөөрөлгүйгээр данснаас зарлагын гүйлгээ хийхийг хориглоно.

- 5.11. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, түүний гэрээт төлөөлөгч нь тухайн гүйлгээг эрх олгогдоогүй этгээд үүсгэсэн, хууль бус гэж сэжиглэх үндэслэлтэй болон энэ журмын 2.1.12.2, 2.1.12.3-д заасан нөхцөл байдал үүссэн даруй гүйлгээний эрхийг тухайн нөхцөл байдал арилах хүртэлх хугацаагаар хааж, цаашид гарч болох эрсдэлээс хамгаална.
- 5.12. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн системд гэмтэл, саатал үүсэж, эсхүл төлөвлөгөөт зогсолтын улмаас хэрэглэгчийн төлбөр саатах тохиолдолд нөхцөл байдлын талаар тухай бүр олон нийтийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр хэрэглэгчдэд мэдэгдэж, зогсолт, саатлыг хурдан хугацаанд засаж, үйл ажиллагааг хэвийн байдалд оруулах арга хэмжээг авна.
- 5.13. Монголбанкны ажиллуулж байгаа клирингийн систем, Монголбанкнаас систем ажиллуулах зөвшөөрөл авсан этгээд, тэдгээрийн оролцогчдын гэнэтийн саатлын хугацаа нэг сард тухайн системийн нийт ажиллах цагийн 0.1 хувиас илүүгүй, төлөвлөгөөт зогсолтын хугацаа нэг сард 4 цагаас илүүгүй байна.
- 5.14. Зайлшгүй шаардлагаар үндсэн болон нөөц төвийн үйл ажиллагааг зэрэг хамарсан програм, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт хийх тохиолдолд энэ журмын 5.13-т заасан төлөвлөгөөт зогсолтын хугацааг Монголбанканд албан бичгээр мэдэгдэж, дүгнэлт авсны үндсэн дээр сунгаж болно.
- 5.15. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь үйлчилгээний нөхцөл, хөлс, шимтгэл, хураамжид өөрчлөлт оруулах бол хэрэглэгчид урьдчилан мэдэгдэнэ.
- 5.16. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хэрэглэгчийн хийж байгаа санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээнээс шимтгэл авах тохиолдолд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 26.4-т заасны дагуу гүйлгээ хийгдэхээс өмнө шимтгэлийн дүн, тайлбарыг тодорхой харуулна.
- 5.17. Хэрэглэгчид олгох нууц үг, бусад нууцлах шаардлагатай мэдээллийг битүүмжилсэн байдлаар хүлээлгэн өгөх, эсхүл хэрэглэгчээс бусад этгээд олж мэдэх боломжгүй байх нөхцөлийг хангасан байна.
- 5.18. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хэрэглэгч тухайн төлбөрийн хэрэгсэл, түүнтэй холбоотой нууц үг, гүйлгээ үүсгэхэд ашиглагдах бусад мэдээллийг гээж үрэгдүүлэх, бусдад алдах тохиолдолд гарч болох эрсдэлийн талаар болон хууран мэхлэх, залилангийн шинжтэй гүйлгээнээс хэрхэн сэргийлэх талаар хэрэглэгчийг мэдээллээр хангана.
- 5.19. Системд саатал, гэмтэл гарах үед арга хэмжээ авах зорилгоор мэдээллийн технологи болон төлбөр тооцоо хариуцсан албан тушаалтан, тэдгээрийг орлох албан тушаалтны нэрсийн жагсаалт, холбоо барих утас болон бусад мэдээллийг төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, оператор нь солилцох бөгөөд нэрсийн жагсаалтад өөрчлөлт орох бүрт харилцан мэдэгдэнэ.
- 5.20. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөөг жилд нэг болон түүнээс дээш удаа турших бөгөөд ингэхдээ нөөц төвийн цахилгааны нэмэлт эх үүсвэрийг асаана, төлбөрийн үйлчилгээний мэдээллийн технологийн үйл ажиллагааг хамгийн багадаа 12 цагийн турш нөөц төв рүү бүрэн шилжүүлж, хэрэглэгчийн бүх төлбөр тооцоог нөөц төв дээр гүйцэтгэнэ.

- 5.21. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн систем, бүтэц зохион байгуулалтад дараах өөрчлөлт хийхээс 30 хоногийн өмнө тухайн өөрчлөлттэй холбоотой саналаа Монголбанканд танилцуулж, шаардлагатай тохиолдолд дүгнэлт гаргуулна:
- 5.21.1. Зөвшөөрөлтэй эрхэлж байгаа үйл ажиллагааны хүрээнд шинэ технологи дээр суурилсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд нэвтрүүлэхийн өмнө тухайн шинэчлэлттэй холбоотой үүссэн, анх зөвшөөрөл авахад бүрдүүлсэн баримт бичиг, гэрээ хэлцэл, техник технологи, програм хангамжид өөрчлөлт орох;
- 5.21.2. Гүйцэтгэх удирдлага өөрчлөгдөх;
- 5.21.3. Аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа этгээд болон төлбөр тооцооны төлөөлөгч өөрчлөгдөх, клирингийн болон төлбөр тооцооны системд холбогдох;
- 5.21.4. Карт гаргагч нь зөвшөөрөлд заагдаагүй брэндийн карт шинээр гаргах;
- 5.21.5. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хуулийн этгээдийн нэр, үйлчилгээний нэр, албан ёсны хаяг өөрчлөгдөхөөс өмнө Монголбанканд энэ тухайгаа хавсралт 8-д заасан маягтын дагуу мэдэгдэх бөгөөд Монголбанк дүгнэлт гаргасны дараа нэрийг солино.
- 5.22. Аутсорсингийн үйлчилгээ авснаар төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, операторын дотоод хяналтын үйл ажиллагаа хязгаарлагдахгүй байна.
- 5.23. Аутсорсингийн үйлчилгээ авснаар төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, операторын энэ журамд заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд Монголбанкны тавих хяналт хязгаарлагдахгүй байна.
- 5.24. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь энэ журмын 2.1 болон 2.3-т заасан бүх шаардлага, мөн 3.1-3.12-т заасан өөрийн үйл ажиллагаанд хамаарах хэсгийн шаардлагыг зөвшөөрөл эзэмших хугацаандаа тогтмол хангана.
- 5.25. Энэ журмыг зөрчсөнөөс үүдэн гарсан хохирлыг төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч хариуцна.

Карт гаргах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл

- 5.26. Карт гаргагч нь энэ журмын 5.1-5.25-т заасан үүргээс гадна дараах үүргийг хүлээнэ:
- 5.26.1. "F карт" гаргах тохиолдолд дотоодын цахим худалдааны эрхийг нээсэн байна;
- 5.26.2. Цахим худалдааны ПИН кодоор баталгаажуулсан гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг хариуцна;
- 5.26.3. Цахим худалдааны CVV код, эсхүл токеноор баталгаажуулсан гүйлгээг нэмэлт баталгаажуулалт шаардахгүйгээр зөвшөөрнө;
- 5.26.4. Өөрийн гаргах бүх чиптэй картын тохиргоог энэ журмын 5.38-д заасны дагуу тохируулна;
- 5.26.5. Картын чип уншуулж ПИН кодоор баталгаажуулсан, эсхүл алдаатай тохируулга хийгдсэнээс үүдэн баталгаажуулалт хийгдээгүй гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг хариуцна;
- 5.26.6. Чиптэй картыг зайнаас уншуулж, ПИН кодоор баталгаажуулсан гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг хариуцна;

- 5.26.7. Энэ журмын 5.33-т заасан гүйлгээг QR код үүсгэж хийх үед Монголбанкнаас баталсан QR мессэж бүтэц дэх "төлбөр" ангиллаар, бусад гүйлгээг "худалдан авалт"-аар тус тус ангилж, дамжуулна.
- 5.27. Карт гаргагч нь Монголбанкнаас дүгнэлт авснаар олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран "Хосолсон брэнд ₮ карт" гаргаж болно.
- 5.28. "Хосолсон брэнд ₮ карт"-д олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагаас олгосон БИН дугаарыг Монголбанканд бүртгүүлснээр ашиглаж болно.
- 5.29. Монголбанк нь "Хосолсон брэнд ₮ карт"-аар хийсэн гүйлгээнээс нэмэлт шимтгэл авч болно.

Карт хүлээн авах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл

- 5.30. Бараа, үйлчилгээний төлбөрийг картаар хүлээн авсан тохиолдолд карт хүлээн авагчийн авах гүйлгээний шимтгэлийн доод хязгаар нь 1 хувь, дээд хязгаар нь гүйлгээний үнийн дүнгийн 3 хувь байна.
- 5.31. АТМ төхөөрөмж ашиглан бэлэн мөнгө авах гүйлгээний шимтгэлийн хэмжээг 500 (таван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байхаар тогтоох ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 5.32. ПОБ болон ПОС төхөөрөмж ашиглан 1,000,000 (нэг сая) төгрөг хүртэлх дүнтэй бэлэн мөнгө авахад (cashback) шимтгэлийн хэмжээ нь 500 (таван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 5.33. Төрийн үйлчилгээний төлбөрийг картаар хүлээн авсны шимтгэл нь 1,500 (нэг мянга таван зуу) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 5.34. Орон сууцны хэрэглээний төлбөрийг картаар хүлээн авсны шимтгэл нь 300 (гурван зуу) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 5.35. Карт хүлээн авагч нь энэ журмын 5.33-д заасан төлбөрийг картаар хүлээн авах үйл ажиллагааг гуравдагч этгээдтэй хамтарч гүйцэтгэх эсэхээс үл хамаарч хэрэглэгчээс илүү шимтгэл авахгүй.
- 5.36. Карт хүлээн авагч нь энэ журмын 5.1-5.25-т заасан үүргээс гадна дараах үүргийг хүлээнэ:
- 5.36.1. Карт хүлээн авах төхөөрөмжийн тохиргоог энэ журмын 5.38-т заасны дагуу тохируулна;
- 5.36.2. Цахим худалдааны CVV кодоор баталгаажуулсан гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг хариуцна;
- 5.36.3. Чиптэй картыг зайнаас уншуулж 100,000 (нэг зуун мянга) төгрөг болон түүнээс доош дүнтэй ПИН кодоор баталгаажуулаагүй гүйлгээ хийсэн тохиолдолд гарах эрсдэлийг хариуцна;
- 5.36.4. Худалдаа, үйлчилгээ эрхэлдэг иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагыг мерчантаар элсүүлэн, гэрээ байгуулна;
- 5.36.5. Энэ журмын 5.33-т зааснаас бусад тохиолдолд 5.30-д заасан шимтгэлийг карт эзэмшигч буюу хэрэглэгчээс авахыг хориглоно;

- 5.36.6. ПОС төхөөрөмжийг карт уншуулснаас хойш жаран секундйн дотор автоматаар анхны төлөвт шилжиж, дараагийн картыг хүлээн авахад бэлэн байхаар тохируулна;
- 5.36.7. ПОС төхөөрөмжийн тохиргоонд тухайн мерчантын үйл ажиллагааны ангиллын кодыг² Монголбанкнаас гаргасан "Мерчантын үйл ажиллагааны ангиллын код"-ын дагуу бүртгэнэ;
- 5.36.8. Энэ журмын 5.33-т заасан гүйлгээг QR код үүсгэж хийх үед Монголбанкнаас баталсан QR мессэж бүтэц дэх "төлбөр" ангиллаар, бусад гүйлгээг "худалдан авалт"-аар тус тус ангилж, дамжуулна.

Карт гаргагч, хүлээн авагч, цахим хэтэвчийн нийтлэг эрх, үүрэг

- 5.37. Картаар хийх дараах төрлийн гүйлгээнд баталгаажуулалт шаардахгүй байж болно:
- 5.37.1. Картын чипийг зайнаас уншуулсан 100,000 (нэг зуун мянган) төгрөг хүртэлх дүнтэй гүйлгээ.
- 5.38. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь гүйлгээнд дараах байдлаар баталгаажуулалт шаардана:
- 5.38.1. Карт эзэмшигчийн хүсэлтээр тухайн картын бүх гүйлгээг ПИН кодоор баталгаажуулна;
- 5.38.2. Цахим худалдааны токенжуулаагүй гүйлгээг ПИН код, эсхүл CVV кодоор;
- 5.38.3. Цахим худалдааны токенжуулсан гүйлгээнд энэ журмын 5.38.2-т заасан баталгаажуулалтыг шаардахгүй;
- 5.38.4. Картын чип уншуулсан гүйлгээг ПИН кодоор;
- 5.38.5. Картын чипийг зайнаас уншуулсан 100,000 (нэг зуун мянган) төгрөгөөс дээш дүнтэй гүйлгээг энэ журмын 5.38.7-д зааснаас бусад тохиолдолд ПИН кодоор;
- 5.38.6. Картын чипийг дээд тал нь хорин удаа дараалан зайнаас уншуулж баталгаажуулалтгүй гүйлгээ хийсний дараа чип уншуулж ПИН кодоор;
- 5.38.7. Ухаалаг гар утас болон бусад цахим төхөөрөмжид суулгасан картын токенжуулсан мэдээллээр хийгдэх гүйлгээг тухайн ухаалаг цахим төхөөрөмж нь нууц дугаар оруулах, хурууны хээ, царай таних гэх мэт аргаар баталгаажуулж болно. Ингэж баталгаажуулсан гүйлгээнд ПОС төхөөрөмж нь давхар ПИН код шаардахгүй.
- 5.39. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь шимтгэлийг дараах байдлаар хуваана:
- 5.39.1. Карт хүлээн авагч нь мерчант дээр хийгдсэн гүйлгээний үнийн дүнгийн 0.3 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө (Төрийн үйлчилгээ төлбөр, орон сууцны хэрэглээний төлбөр төлөх гүйлгээнээс бусад);
- 5.39.2. Карт хүлээн авагч нь энэ журмын 5.33, 5.34-т заасан шимтгэлийн 30 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг, эсхүл хамгийн багадаа 30 (гуч) төгрөгийн шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө.

² Merchant category code

- 5.40. Картын мэдээллийг токенжуулахад картын дугаар, эзэмшигчийн нэр, хүчинтэй хугацааг карт гаргагч нь заавал баталгаажуулсан байна.
- 5.41. Картын токенжуулсан мэдээллийг хадгалах дээд хугацаа нэг жил байна.

Цахим мөнгө гаргах зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл

- 5.42. Цахим мөнгө гаргагч нь энэ журмын 5.1-5.25-т зааснаас гадна дараах үүргийг хүлээнэ:
- 5.42.1. Хэрэглэгчийн анхны шаардлагаар цахим мөнгө болон төгрөгийг харилцан хөрвүүлнэ;
- 5.42.2. Хэрэглэгчийн 100,000 (нэг зуун мянга) төгрөгөөс дээш дүнтэй гүйлгээг ПИН код, эсхүл биометрик нууцлал, түүнтэй адилтгах бусад арга хэрэгслээр баталгаажуулна;
- 5.42.3. Цахим мөнгө гаргахад хэрэглэгчээс хүлээн авсан мөнгөн хөрөнгийг 100 хувь баталгааны дансанд байршуулах, баталгааны дансан дахь мөнгөн хөрөнгийг эргэлтэд гарсан нийт цахим мөнгөнөөс дутаахгүй байна;
- 5.42.4. Баталгааны данс өөрчлөгдөх бүрд Монголбанканд ажлын 3 хоногт багтаан мэдэгдэнэ;
- 5.42.5. Баталгааны дансанд зөвхөн цахим мөнгө болон төгрөгийг харилцан хөрвүүлэхтэй холбоотой гүйлгээ болон түүний шимтгэлийн гүйлгээг хийнэ;
- 5.42.6. Баталгааны дансан дахь мөнгөн хөрөнгийг зээлийн эх үүсвэр, хөрөнгө оруулах зэрэг өөр зорилгоор ашиглах, барьцаа хөрөнгө болгохыг хориглоно;
- 5.42.7. Цахим мөнгө гаргагч нь дампуурсан буюу төлбөрийн чадваргүй болсон, эсхүл татан буулгах тухай эрх бүхий байгууллагын шийдвэр гарсан, зөвшөөрлийн хугацаа дууссан эсхүл зөвшөөрөл хүчингүй болсон тохиолдолд баталгааны дансан дахь мөнгөн хөрөнгийг зөвхөн хэрэглэгчийн цахим мөнгийг мөнгөн хөрөнгөд хөрвүүлэх зорилгоор ашиглана;
- 5.42.8. Энэ журмын 5.42.7-д заасан үйл ажиллагааг гүйцэтгэх зорилгоор цахим мөнгө гаргагч нь хэрэглэгч бүрийн идэвхитэй банкны дансны бүртгэлийг хөтлөнө;
- 5.42.9. Цахим мөнгө гаргах зөвшөөрөлтэй этгээд нь энэ журмын 3.4-т заасан шаардлагыг тогтмол хангаж ажиллана;
- 5.42.10. Цахим мөнгөнд хүү тооцохгүй;
- 5.42.11. Хэрэглэгчийн нэг удаад хийх зарлагын гүйлгээний дээд хэмжээ нь Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар баталсан бага дүнтэй гүйлгээний мөнгөн дүнгийн дээд хязгаартай тэнцүү байна;
- 5.42.12. Нэг хэрэглэгчийн дансан дахь цахим мөнгөний дээд хэмжээ 30,000,000.00 (гучин сая) төгрөгөөс хэтрэхгүй;
- 5.42.13. Бүртгэлгүй хэрэглэгчийн дансан дахь цахим мөнгөний дээд хэмжээ 100,000.00 (нэг зуун мянга) төгрөг байна;

Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх зөвшөөрөл эзэмшигчийн зөвшөөрлийн нөхцөл

- 5.43. Төлбөр тооцооны төлөөлөгч нь энэ журмын 5.1-5.25-т зааснаас гадна дараах үүргийг хүлээнэ:
- 5.43.1. Монголбанк болон шууд бус оролцогчтой төлбөр тооцоо гүйцэтгэх гэрээ байгуулна;
 - 5.43.2. Шууд бус оролцогчийн төлбөр тооцоог өөрийн Монголбанкна дахь дансаар гүйцэтгэнэ;
 - 5.43.3. Шууд бус оролцогчоос төлбөр тооцооны зорилгоор байршуулсан мөнгөн хөрөнгийг зөвхөн төлбөр тооцоог гүйцэтгэх зорилгоор ашиглана;
 - 5.43.4. Төлбөр тооцооны төлөөлөгч нь шууд бус оролцогчийн төлбөр тооцоог найдвартай гүйцэтгэх нөхцөлийг хангаж ажиллана;
 - 5.43.5. Шууд бус оролцогч нарт ижил хөлс, шимтгэл, хураамж ногдуулж, үйлчилгээ авах эрх тэгш боломжоор хангана.

ЗУРГАА. СИСТЕМ АЖИЛЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ЭЗЭМШИГЧИЙН ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА

- 6.1. Монголбанкны ажиллуулж байгаа клирингийн болон төлбөр тооцооны системийг хариуцаж байгаа нэгж, Монголбанкнаас систем ажиллуулах зөвшөөрөл авсан этгээд буюу оператор нь дараах үүргийг хүлээнэ:
- 6.1.1. Системийн оролцогч болон Монголбанктай хамтран ажиллах гэрээ байгуулна;
 - 6.1.2. Системийн дүрэмд заасны дагуу гүйлгээний боловсруулалт, дамжуулалтыг тасралтгүй хийж, гүйцэтгэнэ;
 - 6.1.3. Гэрээнд заасны дагуу тухайн системийн оролцогчоос үйлчилгээний хөлс, шимтгэл авч болно;
 - 6.1.4. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагчтай техникийн туршилт хийж, холбогдох дүгнэлтийг зөвшөөрөл хянан шийдвэрлэх хугацаанд багтаан гаргана;
 - 6.1.5. Оролцогч хоорондын гүйлгээний үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг зөв тооцоолж "Банксүлжээ" системд ажлын өдөр бүр нэг болон түүнээс дээш удаа илгээнэ;
 - 6.1.6. Энэ журмын 6.1.5-т заасан үйл ажиллагааг хүний оролцоогүй (автоматаар) гүйцэтгэнэ;
 - 6.1.7. Оператор нь тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөөг жилд нэг болон түүнээс дээш удаа турших бөгөөд ингэхдээ нөөц төвийн цахилгааны нэмэлт эх үүсвэрийг асаана, төлбөрийн үйлчилгээний мэдээллийн технологийн үйл ажиллагааг хамгийн багадаа 12 цагийн турш нөөц төв рүү бүрэн шилжүүлж, хэрэглэгчийн бүх төлбөр тооцоог нөөц төв дээр гүйцэтгэнэ.

- 6.1.8. Гэнэтийн саатал гарч оролцогч хоорондын гүйлгээ, үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг Банксүлжээ системд дамжуулах үйл явц тус тус саатах тохиолдолд төлбөрийн систем хариуцсан нэгжид нэн даруй мэдэгдэнэ;
- 6.1.9. Операторын системд гэнэтийн саатал гарсан тохиолдолд саатлын талаар системийн оролцогчдод нэн даруй мэдэгдэж, засварлах хугацаа, авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл өгч, саатлыг богино хугацаанд арилгах, системийг хэвийн байдалд оруулах бүх арга хэмжээг авна. Шаардлагатай тохиолдолд оролцогчтой хамтран ажиллана;
- 6.1.10. Системд саатал, гэмтэл гарах үед мэдээлэл солилцох зорилгоор дундын цахим групп үүсгэсэн байх бөгөөд оролцогч болон операторын холбогдох албан тушаалтан солигдсон эсэхээс үл хамааран мэдээлэл солилцох боломжийг бүрдүүлнэ;
- 6.1.11. Монголбанкны ажиллуулж байгаа клирингийн систем, Монголбанкнаас систем ажиллуулах зөвшөөрөл авсан этгээд, тэдгээрийн оролцогчдын гэнэтийн саатлын хугацаа нэг сард тухайн системийн нийт ажиллах цагийн 0.1 хувиас илүүгүй, төлөвлөгөөт зогсолтын хугацаа нэг сард 4 цагаас илүүгүй байна.
- 6.1.12. Зайлшгүй шаардлагаар үндсэн болон нөөц төвийн үйл ажиллагааг зэрэг хамарсан програм, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт хийх тохиолдолд энэ журмын 5.13-т заасан төлөвлөгөөт зогсолтын хугацааг Монголбанканд албан бичгээр мэдэгдэж, дүгнэлт авсны үндсэн дээр сунгаж болно.
- 6.1.13. Мэдээллийн технологи болон төлбөр тооцоо хариуцсан албан тушаалтан, тэдгээрийг орлох албан тушаалтны нэрсийн жагсаалт, холбоо барих утас зэрэг мэдээллийг оператор болон оролцогч нь харилцан солилцох бөгөөд нэрсийн жагсаалтад өөрчлөлт орох бүрд харилцан мэдэгдэнэ;
- 6.1.14. Оператор нь системийн дүрэмд болон системийн оролцогчийн хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж болохуйц өөрчлөлтийг өөрийн системд хийх тохиолдолд 30-аас доошгүй хоногийн өмнө нийт оролцогч нарт болон Монголбанкны төлбөрийн систем хариуцсан нэгжид албан ёсоор мэдэгдэж, холбогдох зааврыг хүргүүлнэ;
- 6.1.15. Оператор нь энэ журмын 6.1.14-т заасан өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэхээс өмнө оролцогчид ба харилцан холболт бүхий операторуудтай хамтарсан туршилт хийж, хяналт тавина. Шаардлагатай гэж үзвэл туршилтын явцад операторын зүгээс оролцогч болон харилцан холболт бүхий оператор нарт туслалцаа үзүүлнэ;
- 6.1.16. Системийн дүрэм, үйлчилгээний хөлс, шимтгэл, хураамжийн нөхцөлийг өөрийн цахим хуудсанд нийтэд ил тод байршуулна;
- 6.1.17. Монголбанкнаас шийдвэр гарсан тохиолдолд өөрийн системийн оролцогчийн гүйлгээнд хязгаарлалт тогтоох, гүйлгээг нь дамжуулахгүй байх арга хэмжээг авна;
- 6.1.18. Оператор нь өөрийн системээс оролцогчийг хасах буюу оролцогчтой хамтын ажиллагааг зогсоохоор шийдсэн тохиолдолд Монголбанкны төлбөрийн систем хариуцсан нэгжид болон тухайн оролцогчид энэ талаар зургаан сарын өмнө мэдэгдэнэ.

- 6.2. Оператор нь энэ журмын 2.1 болон 2.3-т заасан шаардлагыг зөвшөөрөл эзэмших хугацаандаа тогтмол хангана.
- 6.3. Оператор нь "Санхүүгийн зах зээлийн дэд бүтцийн зарчим"-ын дагуу өөрийн үнэлгээг³ жилд нэгээс доошгүй удаа хийж гүйцэтгэнэ.

ДОЛОО. ХЯНАЛТ, ТАЙЛАН МЭДЭЭ, ХАРИУЦЛАГА

Хяналт

- 6.1. Монголбанк нь төлбөрийн системийн үйл ажиллагаанд зайнаас болон газар дээрх хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлнэ.
- 6.2. Монголбанк нь төлбөрийн системд дараах үндсэн чиглэлээр хяналт тавина:
- 6.2.1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1-т заасан зөвшөөрөл бүхий этгээдийн үйл ажиллагаа нь холбогдох хууль, дүрэм, журам, тушаал, заавар, гэрээ, Монголбанкнаас тавьсан шаардлагын дагуу явагдаж байгаа эсэх;
- 6.2.2. Иргэн, хуулийн этгээд нь Монголбанкны зөвшөөрөлгүйгээр Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1-т заасан үйл ажиллагааг эрхэлж байгаа эсэх;
- 6.2.3. Монголбанкнаас үүсгэн байгуулж, ажиллуулж байгаа системийн оператор нь энэ журам, оролцогчтой байгуулсан гэрээ болон Монголбанкнаас баталсан төлбөрийн системд мөрдөх бусад эрх зүйн актыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж байгаа эсэх.
- 6.3. Хяналт, шалгалтын явцад зөрчил илэрсэн тохиолдолд, эсхүл гомдол, мэдээллийн дагуу Монголбанкны хянан шалгагч нь зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулна.
- 6.4. Монголбанк нь энэ журамд заасан зөвшөөрөл бүхий этгээдийн үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт хийхдээ хянан зохицуулах чиг үүрэг бүхий байгууллагатай хамтарч болно.
- 6.5. Монголбанк нь газар дээрх хяналт, шалгалтыг урьдчилан төлөвлөсний дагуу (төлөвлөгөөт) болон гэнэтийн хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ.
- 6.6. Төлөвлөгөөт шалгалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн баталсан удирдамжийн хүрээнд (Хавсралт 10) оператор, оролцогчид хийнэ.
- 6.7. Монголбанкны хянан шалгагч нь тодорхой мэдээлэлд үндэслэн Монголбанкны холбогдох удирдлагад танилцуулсны үндсэн дээр, эсхүл удирдлага, газрын захирлын өгсөн үүрэг даалгавар, удирдамжийн дагуу гэнэтийн шалгалтыг оператор, оролцогч нарт урьдчилан мэдэгдэлгүйгээр хийж болно.
- 6.8. Шалгалтыг хамрах хүрээгээр нь иж бүрэн ба хэсэгчилсэн гэж ангилна:
- 6.8.1. Иж бүрэн шалгалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн баталсан хуваарь, удирдамжийн хүрээнд хийх ба оператор, оролцогчийн төлбөрийн системтэй холбоотой үйл ажиллагааг бүхэлд нь шалгаж, дүгнэлт өгнө;
- 6.8.2. Хэсэгчилсэн шалгалтыг оролцогч, иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, мэдээллийн мөрөөр, эсхүл Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн

³ Self Assessment

тохиолдолд тухайн оператор, оролцогчийн үйл ажиллагааны тодорхой хэсгийг шалгаж, дүгнэлт өгөх зорилгоор хийнэ.

- 6.9. Монголбанкны хянан шалгагч нь тухайн хяналт, шалгалтыг хийж дууссанаас хойш ажлын 20 өдрийн дотор шалгалтын тайланг бэлтгэж, цаашид хийх шаардлагатай ажил, авах арга хэмжээний талаарх саналын хамт Монголбанкны удирдлагад танилцуулах бөгөөд шалгалтын тайлан нь дараах мэдээллийг агуулсан байна:
- 6.9.1. Шалгалтын зорилго, хэлбэр, хамрах хүрээ, чиглэл, шалгалт хийсэн огноо;
 - 6.9.2. Шалгалтын явцад илэрсэн зөрчилтэй үйл ажиллагаа, зөрчил гаргасан этгээдийн нэр, албан тушаал, зөрчигдсөн хууль тогтоомжийн заалт;
 - 6.9.3. Шалгалтын ажлын хэсгээс гаргасан дүгнэлт, авах арга хэмжээний талаарх санал, зөвлөмж;
 - 6.9.4. Хууль, тогтоомж зөрчсөнийг нотлох баримт материалд үндэслэн ногдуулсан Улсын байцаагчийн акт, мэдэгдэл, шийтгэл;
 - 6.9.5. Шалгалтын явцад илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, засаж залруулах талаар шуурхай арга хэмжээ авсан бол тайлбар;
 - 6.9.6. Шалгалтын явцад санал, гомдол хүлээн авсан бол түүнийг хэрхэн шийдвэрлэсэн талаарх тайлбар;
 - 6.9.7. Шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах талаар өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийн талаарх нотлох баримт бүхий тайлбар, дүгнэлт.
- 6.10. Хяналт, шалгалтаар илэрсэн зөрчилд Монголбанкны ахлах хянан шалгагч, хянан шалгагч нь улсын байцаагчийн бүрэн эрхийн хүрээнд холбогдох арга хэмжээ авна.
- 6.11. Иргэн, хуулийн этгээд, төлбөрийн системийн оролцогч нь төлбөрийн систем, төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотой санал, гомдлыг Монголбанканд гаргаж болно.
- 6.12. Монголбанкны хянан шалгагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1-т заасан зөвшөөрөл бүхий этгээдийн барилга багууламж, систем, мэдээллийн санд нэвтрэн данс, гүйлгээ, бүртгэлтэй танилцах, бусад баримт бичиг, төлбөрийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, програм хангамжийг шалгах эрхтэй бөгөөд тухайн байгууллагын ажилтнаас мэдээлэл авч болно.
- 6.13. Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзвэл хяналт, шалгалтын үр дүнг олон нийтэд мэдээлнэ.
- 6.14. Зөвшөөрөл бүхий этгээд нь Монголбанкнаас шаардсан тохиолдолд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 28.5-д заасны дагуу Монголбанканд бүртгэлтэй хүлээн зөвшөөрөгдсөн аудитын байгууллагаар аудит хийлгэнэ. Энэ нь тухайн байгууллагын жил тутам хийлгэдэг санхүүгийн аудитад хамааралгүй бөгөөд зөвхөн Монголбанкнаас хяналтын чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор тухайн байгууллагын үйл ажиллагаанд хийгдэх аудитыг ойлгоно.
- 6.15. Энэ журмын 6.14-д заасан аудит хийлгэхтэй холбогдон гарах бүх зардлыг тухайн этгээд бүрэн хариуцна.

- 6.16. Монголбанк төлбөрийн системд учирч болзошгүй дараах эрсдэлийг тодорхойлж эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой журам, заавар гаргах бөгөөд эдгээрийн биелэлт, үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан, төлбөрийн системийн эрсдэлийг хянана.
- 6.16.1. Зээлийн эрсдэл: Төлбөрийн системийн оролцогч нь тухайн үед эсхүл ирээдүйд санхүүгийн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болох эрсдэл;
- 6.16.2. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын эрсдэл: Төлбөрийн системийн оролцогч нь санхүүгийн үүргээ тухайн үед биелүүлэх боломжгүй ч тодорхой хугацааны дараа биелүүлэх эрсдэл;
- 6.16.3. Системийн эрсдэл: Төлбөрийн системийн оролцогч аливаа нэг тал өөрийн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсноор системийн бусад оролцогч талуудын төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг алдагдуулах эрсдэл (системийн оролцогч нэг талын дампуурал гинжин нөлөөлөл үүсгэснээр бусад оролцогчдын төлбөр тооцоог саатуулах, цаашилбал бүхэл бүтэн системийн хэвийн үйл ажиллагаа болон санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдалд сөргөөр нөлөөлж болно);
- 6.16.4. Хууль эрх зүйн эрсдэл: Төлбөрийн системийн хууль эрх зүйн орчны тодорхойгүй болон дутмаг байдлын улмаас төлбөрийн систем буюу оролцогч урьдаас төсөөлөөгүй санхүүгийн алдагдалд өртөх эрсдэл;
- 6.16.5. Үйл ажиллагааны эрсдэл: Техник, програм хангамжийн асуудал, хувь хүний алдаа, гадны халдлага зэргийн улмаас төлбөр тооцооны хэвийн үйл ажиллагаа гэмтэх буюу доголдож санхүүгийн алдагдалд өртөх эрсдэл;
- 6.16.6. Төлбөр тооцооны эрсдэл: Зээлийн, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын, үйл ажиллагааны эрсдэл эсхүл эрсдэлтэй төлбөр тооцооны нөхцөлийн улмаас оролцогч хоорондын төлбөрийн урсгал саатах эрсдэл;
- 6.16.7. Бизнесийн эрсдэл: Орлого буурах эсхүл зардал өссөнөөс зардал нь орлогоос давж, системийн санхүүгийн байдал доголдох эрсдэл.

Тайлан мэдээ

- 6.17. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, системийн оператор нь өөрийн үйл ажиллагааны чиглэлээс хамаарч "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-т заасны дагуу тайлан мэдээг үнэн зөв гаргаж, Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулж, тайлангийн баталгааны маягт (Хавсралт 9)-ыг Монголбанканд албан бичгээр өгнө.
- 6.18. Цахим мөнгө гаргах зөвшөөрөл бүхий этгээд нь дараах тайлан мэдээг "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-т заасны дагуу боловсруулж, Монголбанканд өгнө:
- 6.18.1. Баталгааны дансны мэдээллийг тус зааврын хүснэгт 17-д заасны дагуу 7 хоног бүр гаргаж, дараагийн Лхагва гарагт;
- 6.18.2. Хэрэглэгч болон гүйлгээний тайланг тус зааврын хүснэгт 18, 19-т заасны дагуу сар тутам гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулж, тайлангийн баталгааны маягтыг (Хавсралт 9) дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор албан бичгээр;

- 6.18.3. Цахим мөнгөний баталгааны дансны өдөр тутмын үлдэгдлийг улирал бүр банкаар баталгаажуулж, дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулна.
- 6.19. Картын үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд нь "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-ын хүснэгт 1, 2, 3, 4, 6-д заасан тайланг сар тутам гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулж, тайлангийн баталгааны маягтыг (Хавсралт 9) дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор Монголбанканд албан бичгээр өгнө.
- 6.20. Банк, мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлгийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд нь "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-ын хүснэгт 5, 7, 8, 9, 10-т заасан тайланг сар тутамд гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор, хүснэгт 20, 21-т заасан тайланг сар тутамд гаргаж, дараа сарын 15-ны өдрийн дотор Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулж, тайлангийн баталгааны маягтыг (Хавсралт 9) дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор Монголбанканд албан бичгээр өгнө.
- 6.21. Оператор нь "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-ын хүснэгт 11, 12, 13, 14-т заасан тайланг сар тутамд гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор Монголбанканд цахимаар ирүүлж, тайлангийн баталгааны маягтыг (Хавсралт 9) дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор Монголбанканд албан бичгээр өгнө.
- 6.22. Төлбөр тооцооны төлөөлөгч нь "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-ын хүснэгт 15, 16-д заасан тайланг сар бүр гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор Монголбанканд цахимаар өгнө.
- 6.23. "Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар"-ын хүснэгт 5-д заасан тайлан дахь гүйлгээний дүнг төгрөгт хөрвүүлэхдээ, хүснэгт 20, 21-т заасан тайлан дахь гүйлгээний дүнг ам.долларт хөрвүүлэхдээ тухайн гүйлгээ хийгдсэн өдрийн Монголбанкны албан ханшыг ашиглана.
- 6.24. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч, оператор нь нөөц төвийн туршилт хийснээс 30 хоногийн дотор туршилтын төлөвлөгөө удирдамж, систем тус бүрийн үйл ажиллагааг нөөц төврүү бүрэн шилжүүлсэн хугацаа, шилжүүлэх үйл явц, нөөц төв дээр дамжуулсан гүйлгээний тоо, дүн, туршилтын явцад гарсан хүндрэл түүнийг шийдвэрлэсэн арга зам зэрэг мэдээллийг агуулсан туршилтын тайланг холбогдох ажилтан болон удирдлагаар баталгаажуулан Монголбанкны тайлангийн цахим системд оруулна.
- 6.25. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотой үүссэн аливаа гомдол, маргааны талаарх үнэн зөв бүртгэл, тайлан хөтөлж, Монголбанкнаас шаардсан тохиолдолд тухайн мэдээллийг өгнө.
- 6.26. Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч болон оператор нь энэ журмын 6.17-6.25-т заасан тайлан мэдээнээс гадна өөрийн үйл ажиллагаанд хамаарах Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт мэдээллийг тухай бүр өгнө.
- 6.27. Монголбанк нь дээрх тайлан мэдээг нэгтгэж, дараа улиралд багтаан олон нийтэд мэдээлнэ.

Хариуцлага

- 6.28. Энэ журмыг зөрчсөн, Монголбанкнаас гаргасан шийдвэр, өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй ажилтан, албан тушаалтан, хуулийн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол Монголбанкны улсын байцаагч акт, мэдэгдэл хүргүүлэх болон Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

НАЙМ. ХАВСРАЛТУУД

Хавсралт 1. Өргөдлийн маягт

ӨРГӨДЛИЙН МАЯГТ

Өргөдөл гаргасан огноо	Он		Сар		Өдөр	
Өргөдөл гаргагч хуулийн этгээдийн нэр	Монгол					
	Англи /Хуулийн этгээдийн нэрийг латин үсгээр галиглан бичнэ/					
Улсын бүртгэлийн дугаар						
Регистрийн дугаар						
Зөвшөөрөлтэй эрхлэх үйл ажиллагааны төрлийг сонгоно уу.						
Систем ажиллуулах Төлбөрийн карт гаргах /Картын нэрийг бичнэ/ Төлбөрийн карт хүлээн авах Төлбөр тооцооны төлөөлөгч Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх Аутсорсингийн үйлчилгээ авах Мөнгөн хөрөнгийн цахим шилжүүлэг хийх Цахим мөнгө гаргах						
Хуулийн этгээдийн хэлбэр	Хувьцаат компани Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани					
Хөрөнгө оруулалтын хэлбэр	Дотоодын хөрөнгө оруулалттай Гадаадын хөрөнгө оруулалттай					
Хаяг, байршил	Аймаг/Хот					
	Сум/Дүүрэг					
	Баг/Хороо					
	Гудамж/байр					

	Тоот				
	Холбоо барих утас				
	Цахим хуудас				
	Цахим хаяг				
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн талаарх мэдээлэл					
Хувьцаа эзэмшигчдийн овог нэр/хуулийн этгээдийн нэр	Хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцааны төрөл		Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн /ХНХ/ хэмжээ	ХНХ-д эзлэх хувь (%)
		ДЭХ	ЭХ		
		ДЭХ	ЭХ		
		ДЭХ	ЭХ		
Тэмдэглэл: ДЭХ-Давуу эрхийн хувьцаа, ЭХ-энгийн хувьцаа. /Хувьцаа эзэмшигч тус бүрээр бичнэ./					
Үүсгэн байгуулагч, хувьцаа эзэмшигч нь хуулийн этгээд бол дараах мэдээллийг үнэн зөв бөглөнө үү.					
Хуулийн этгээдийн нэр	Монгол				
	Англи				
Улсын бүртгэлийн дугаар					
Регистрийн дугаар					
Бизнесийн болон үйл ажиллагааны чиглэл					
Хаяг, байршил	Аймаг/Хот				

	Сум/Дүүрэг						
	Баг/Хороо						
	Гудамж/байр						
	Тоот						
	Холбоо барих утас						
	Цахим хуудас						
	Цахим хаяг						
Үүсгэн байгуулагч, хувьцаа эзэмшигч нь иргэн бол доорх мэдээллийг үнэн зөв бөглөнө үү.							
Овог нэр							
Регистрийн дугаар							
Албан ёсны хаяг, байршил							
Эрхэлж байгаа ажил, албан тушаал							
Ажлын хаяг							
Удирдлага боловсон хүчинтэй холбоотой мэдээлэл							
ТУЗ-тай байх эсэх		Тийм	Үгүй		Бүрэлдэхүүний тоо		
Хяналтын зөвлөлтэй эсэх		Тийм	Үгүй				
Нийт ажилтан албан хаагчдын тоо							
Албан тушаал	Овог	Нэр	Харьяалал	РД	Утасны дугаар	Мэргэжил	Боловсролын зэрэг

ТУЗ-ын дарга							
ТУЗ-ын гишүүн							
Хяналтын зөвлөл болон хяналтын нэгжийн гишүүн							
Гүйцэтгэх захирал							
Ерөнхий нягтлан бодогч							

Тэмдэглэл: (Дээрх мэдээллийг удирдах ажилтан тус бүрээр бичнэ.)

Дээрх үйл ажиллагааг эрхлэн явуулснаар Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг биелүүлэх үүрэг хариуцлага ногдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Зөвшөөрөл авахад бүрдүүлэх баримт бичгийг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан “Төлбөрийн системийн журам”-ын шаардлагад нийцүүлэн үнэн зөв бүрдүүлэн хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж холбогдох зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Зөвшөөрөлд заасан үйл ажиллагааг эрхэлж эхэлснээс хойш Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

Өргөдөл гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал

Гарын үсэг

Огноо

Хавсралт 2. Зөвшөөрлийн өргөдөлд хавсаргах баримт
бичгийн жагсаалт

ЗӨВШӨӨРЛИЙН ӨРГӨДӨЛД ХАВСАРГАХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Баримт бичгийн төрөл	Хуудасны тоо
1	Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх, эсхүл систем ажиллуулах тухай компани үүсгэн байгуулагчдын хурлын тэмдэглэл, шийдвэр (Нэг үүсгэн байгуулагчтай бол тухайн этгээдийн шийдвэр)	
2	Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ (нотариатаар баталгаажуулсан хуулбар)	
3	Гадаадын хөрөнгө оруулалттай хуулийн этгээдийн хувьд гадаадын хөрөнгө оруулалтын гэрчилгээ	
4	Хуулийн этгээдийн дүрмийн баталгаажсан хуулбар	
5	Хувьцаа эзэмшигчдээс хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн гарал үүслийг нотлох баримт бичиг: • Хөрөнгө шилжүүлэхийг зөвшөөрсөн хурлын тэмдэглэл, харилцагч банкны дансны хуулга; • Хувьцаа эзэмшигч болох этгээд, тэдгээрийн холбогдох этгээд нь хуулийн этгээд бол үйл ажиллагааны сүүлийн гурван жилээс багагүй хугацааны аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн дэлгэрэнгүй тайлан, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлан; • Иргэн бол сүүлийн гурван жилээс багагүй хугацааны цалин, орлогын тодорхойлолт, харилцагч банкны дансны хуулга, Хувь хүний орлогын албан татварын тайлан; • Хувьцаа эзэмшигч болох этгээд, тэдгээрийн холбогдох этгээд нь гааль, татварын өртэй эсэх талаарх эрх бүхий байгууллагын тодорхойлолт; • Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн эх үүсвэр, гарал үүслийг нотлоход шаардлагатай гэж Монголбанкнаас үзсэн бусад баримт бичиг.	
6	Үйл ажиллагаа эрхлэх эхний таван жилийн бизнес төлөвлөгөө (зорилтот зах зээл, ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээдээс ялгарах онцлог давуу тал, үйл ажиллагаанаас олох орлого/зардлын таамаглал тайлбарын хамт, өөрийн хөрөнгө болон өрийн харьцаа, ирээдүйн таван жилийн мөнгөн урсгалын төсөөлөл)	
7	Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналтын тогтолцоо бүрдүүлснийг нотлох баримт бичиг, тухайн баримт бичиг нь	

	холбогдох хууль тогтоомжийн шаардлагатай хэрхэн нийцэж байгаа тухай тайлбар	
8	Эрсдэлийн удирдлага, нягтлан бодох бүртгэлийн аргачлал, үйл ажиллагаа, дотоод хяналт зэргийг зохицуулсан баримт бичиг, байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтын талаарх мэдээлэл	
9	Гүйцэтгэх удирдлага, хувьцаа эзэмшигчийн мэдээлэл: - Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлагын иргэний үнэмлэхний цахим лавлагаа, ажлын туршлага, боловсролын гэрчилгээ, дипломыг нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар; - Нийт хувьцааны 5 хувь буюу түүнээс дээш тооны хувьцаа эзэмшигчийн иргэний үнэмлэхний цахим лавлагаа; - Гүйцэтгэх удирдлага, шийдвэр гаргах түвшний ажилтнууд нь мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, авилга, хээл хахууль, эдийн засгийн эсрэг эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй болохыг нотлох холбогдох байгууллагын тодорхойлолт; - Гүйцэтгэх удирдлага, шийдвэр гаргах түвшний ажилтнууд нь зээл, батлан даалт, гааль, татвар, баталгааны гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өрийн үлдэгдэлгүй, шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөргүй болохыг нотлох холбогдох байгууллагын тодорхойлолт. Гүйцэтгэх удирдлагын албан тушаалд томилогдох этгээд нь гадаадын харьяалалтай иргэн бол: - Харьяалах улс, оронд зээл, батлан даалтын гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн аливаа өртэй эсэх, шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөргүй болохыг нотлох баримт бичиг; - Харьяалах улс оронд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагаа, эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй болохыг нотлох баримт бичиг.	
10	Хуулийн этгээд үүсгэн байгуулагч, хувьцаа эзэмшигч хуулийн этгээдийн эцсийн өмчлөгч хүртэлх хэлхээ холбоог нотлох баримт бичиг	
11	Төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн хувьд системийн оператор, хэрэглэгч, мерчант, аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлэгч, гэрээт төлөөлөгч, төлбөр тооцооны төлөөлөгчтэй байгуулах гэрээ, эсхүл гэрээний баталгаажсан загвар Систем ажиллуулах хүсэлт гаргагчийн хувьд системийн оролцогч, аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй байгуулах гэрээ, эсхүл гэрээний баталгаажсан загвар	
12	Тухайн үйл ажиллагаанд ашиглагдах орон байр, систем, тоног төхөөрөмж, програм хангамжийн мэдээлэл:	

	• Байрших байр, барилгыг худалдаж авсан бол үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээний нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар, эсхүл цахим лавлагаа, түрээсэлж байгаа бол түрээсийн гэрээ; • Ажлын байр нь хэрэглэгчийн мөнгөн хөрөнгийн найдвартай байдлыг хангасан эсэхийг нотолсон баримт; • Ашиглаж байгаа програмын жагсаалт болон тэдгээрийн танилцуулга; • Сүлжээ болон програм хангамжийн бүтэц схем (хэрэглэгч болон сервер тал орсон); • Мэдээлэл технологийн хэлтсийн танилцуулга, ажилтнуудын чиг үүргийн хамт; • Өгөгдлийн сангийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл; • Дата төв (үндсэн болон нөөц төв)-ийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл; • Системүүдийн хоорондоо харьцаж байгаа хэсгийн интерфэйсийн жагсаалт; • Системийн ачаалал даах чадварын тайлан; • Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал; • Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал; • Системийг худалдсан, програм хангамж нийлүүлэх, мэдээлэл технологийн үйлчилгээ үзүүлэх, түрээслүүлсэн, засвар үйлчилгээ үзүүлэх компанитай байгуулсан гэрээ.	
13	Дараах үйл ажиллагааг тусгасан баримт бичиг: • Гүйлгээ хийгдэх, гүйлгээ дамжуулах дараалал; • Мөнгөн хөрөнгө, мэдээллийн урсгалын схемийг агуулсан үйл ажиллагааны зураглал; • Төлбөр гүйцэтгэх хугацаа; • Хэрэглэгчийн мөнгөн хөрөнгийг татан төвлөрүүлэх эсэх, зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх эсэх; • Улс хоорондын гүйлгээнд оролцох эсэх. (Гүйлгээний мэдээллийг боловсруулах, хадгалах явцад мэдээллийг задруулах, буруугаар ашиглах, устгах, өөрчлөх, хулгайлах, мэдээлэл алдагдахаас хамгаалсан арга хэмжээний талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлнэ)	
14	Тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөө (үйл ажиллагаа тасалдахад авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, буцаж хэвийн ажиллагаанд орох хугацаа, нөөц төвийн талаарх мэдээлэл, ажиллах зарчим)	
15	Хэрэглэгч, оролцогчийн гомдол, санал, маргааныг хэрхэн шийдэх талаар тусгасан баримт бичиг, дүрэм, журам	

16	Оператортай туршилт хийж, бусад оролцогч хооронд гүйлгээ дамжуулах боломжтойг нотолсон дүгнэлт	
17	“Зөвшөөрлийн хураамжийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан зөвшөөрлийн материал хүлээн авах хураамжийг төлсөн баримт	
18	Хараат компани, охин компани, зэргэлдээ компани, толгой компанийн талаарх мэдээлэл	
19	Систем ажиллуулах этгээдийн хувьд системийн дүрэм	
20	Карт гаргах, эсхүл хүлээн авах хүсэлт гаргагчийн хувьд олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагын сүлжээнд гишүүнээр элссэн бол тухайн гишүүнчлэлийн гэрээ, холбогдох бусад баримт бичиг	
21	Гаргахаар төлөвлөж байгаа карт, эсхүл карт хүлээн авах төхөөрөмж нь олон улсын стандарт, шаардлагын дагуу туршилт хийж баталгаажуулсныг нотлох баримт бичиг буюу туршилт хийсэн байгууллагаас ирүүлсэн тайлан	
22	Цахим мөнгө гаргах хүсэлт гаргагчийн хувьд цахим мөнгийг бүртгэх нягтлан бодох бүртгэл, цахим мөнгийг мөнгөн хөрөнгөнд харилцан хөрвүүлэхтэй холбогдсон үйл ажиллагаа, гүйлгээний лимитийг хэрхэн хангаж байгааг тусгасан дүрэм, журам	
23	Цахим мөнгө гаргах хүсэлт гаргагч нь баталгааны данс нээснийг нотлох баримт бичиг буюу банкны дансны тодорхойлолт	
24	Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн бусад мэдээлэл	

Хавсралт 3. Аутсорсингийн үйлчилгээ авах хүсэлт
гаргагчийн ирүүлэх баримт бичгийн жагсаалт

АУТСОРСИНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ АВАХ ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИЙН
ИРҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Ирүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	Хуудасны тоо
1	Аутсорсингоор гүйцэтгүүлэх үйл ажиллагааны дэлгэрэнгүй тайлбар, хавсралт 1-т заасан өргөдөл	
2	Аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын мэдээлэл (системийн үйл ажиллагаа, нууцлал аюулгүй байдал, хүний нөөцийн танилцуулга, байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтын талаарх мэдээлэл)	
3	Аутсорсингийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй байгуулах гэрээний хувь, эсхүл гэрээний баталгаажсан загвар	
4	“Зөвшөөрлийн хураамжийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан зөвшөөрлийн материал хүлээн авах хураамжийг төлсөн баримт	

Хавсралт 4. Төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн үүрэг
гүйцэтгэх хүсэлт гаргагчийн ирүүлэх баримт бичиг

ТӨЛБӨР ТООЦООНЫ ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ҮҮРЭГ ГҮЙЦЭТГЭХ
ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИЙН ИРҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧИГ

№	Ирүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	Хуудасны тоо
1	Энэ журмын хавсралт 1-т заасан өргөдөл	
2	Шууд бус оролцогчтой байгуулах гэрээний загвар	
3	Шууд бус оролцогчийн төлбөр тооцоог дамжуулах үйл ажиллагааны дэлгэрэнгүй тайлбар, схем, зураглал	
4	“Зөвшөөрлийн хураамжийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан зөвшөөрлийн материал хүлээн авах хураамжийг төлсөн баримт	

Хавсралт 5. Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан
төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт гаргагчийн
ирүүлэх баримт бичиг

ГЭРЭЭТ ТӨЛӨӨЛӨГЧӨӨР ДАМЖУУЛАН ТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ
ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИЙН ИРҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧИГ

№	Ирүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	Хуудасны тоо
1	Энэ журмын хавсралт 1-т заасан өргөдөл	
2	Гэрээт төлөөлөгчөөр дамжуулан үзүүлэх төлбөрийн үйлчилгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэл, үндэслэл, хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлсон хүсэлт	
3	Гэрээт төлөөлөгчийн үйл ажиллагааны болон мэдээллийн технологийн нууцлал, аюулгүй байдал, эрсдэлийн удирдлагын баримт бичиг	
4	Гэрээт төлөөлөгчтэй байгуулах гэрээний хувь, эсхүл гэрээний баталгаажсан загвар	
5	“Зөвшөөрлийн хураамжийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан зөвшөөрлийн материал хүлээн авах хураамжийг төлсөн баримт	

Хавсралт 6. Гүйцэтгэх удирдлага, хувьцаа эзэмшигч,
хаяг, байршил, нэрийн өөрчлөлт бүртгэх маягт

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГА, ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ,
ХАЯГ, БАЙРШИЛ, НЭРИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ БҮРТГЭХ МАЯГТ

Өргөдөл гаргасан огноо	Он		Сар		Өдөр	
Өргөдөл гаргасан хуулийн этгээдийн нэр						
Регистрийн дугаар						
Өөрчлөгдөх мэдээллийн төрлийг сонгоно уу.						
Гүйцэтгэх удирдлага, нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчийн өөрчлөлт Хаяг, байршлын өөрчлөлт Хуулийн этгээдийн нэр/үйлчилгээний нэрийн өөрчлөлт						
Гүйцэтгэх удирдлагад өөрчлөлт оруулах						
Өөрчлөлт орсон албан тушаал	Овог	Нэр	Харьяалал	РД	Утасны дугаар	Мэргэжил
Хаяг, байршилд өөрчлөлт оруулах						
Шинэчлэгдсэн хаяг байршил	Аймаг/Хот					
	Сум/Дүүрэг					
	Баг/Хороо					
	Гудамж/байр					
	Тоот					
	Холбоо барих утас					
	Цахим хуудас					
	Цахим хаяг					

Хавсралт 7. Гүйцэтгэх удирдлага, хувьцаа эзэмшигч
өөрчлөгдөхөд бүрдүүлэх баримт бичиг

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГА, ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ ӨӨРЧЛӨГДӨХӨД
БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧИГ

№	Бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	Хуудасны тоо
1	Гүйцэтгэх удирдлагыг өөрчлөх, томилох тухай шийдвэр	
2	Шинээр томилогдсон гүйцэтгэх удирдлагын иргэний үнэмлэхний цахим лавлагаа, мэргэжлийн дипломын нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар	
3	Хувьцаа эзэмшигчийн иргэний үнэмлэхний цахим лавлагаа	
4	Гүйцэтгэх удирдлага нь мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, авилга, хээл хахууль, эдийн засгийн эсрэг эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй болохыг нотлох холбогдох байгууллагын тодорхойлолт	
5	Гүйцэтгэх удирдлага нь зээл, батлан даалт, гааль, татвар, баталгааны гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өрийн үлдэгдэлгүй, шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөргүй болохыг нотлох холбогдох байгууллагын тодорхойлолт	

Хавсралт 8. Хуулийн этгээдийн нэр өөрчлөх
өргөдөлд хавсаргах баримт бичгийн жагсаалт

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН НЭР ӨӨРЧЛӨХ ӨРГӨДӨЛД
ХАВСАРГАХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт	Хуудасны тоо
1	Хуулийн этгээдийн нэр, үйлчилгээний нэр өөрчлөх тухай хурлын тэмдэглэл, шийдвэр	
2	Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газраас авсан хуулийн этгээдийн нэрийн баталгаажуулалтын хуудас	
3	Дүрэмд орсон өөрчлөлт	

БАТАЛГААНЫ МАЯГТ

Тайланг цахим хэлбэрээр мэдүүлсэн тухай

Дугаар

... он сар өдөр

/Хуулийн этгээдийн нэр/

/Салбар, нэгжийн нэр/

/Албан тушаал/

/тайлангийн системийн холбоос, тайлангийн системд бүртгэгдсэн цахим шуудангийн хаяг/

Төлбөрийн системийн тайлан гаргах зааврын хүснэгтийг сонгож тэмдэглэнэ үү.

Хүснэгт 1, 2, 3, 4, 6

Хүснэгт 20, 21

Хүснэгт 5, 7, 8, 9, 10

Хүснэгт 11, 12, 13, 14

Хүснэгт 15, 16

Хүснэгт 18, 19

Цахим системд тайланг үүсгэсэн огноо: 0000-сс-00

Тайлангийн баталгааны маягтыг хүлээн авч, цахим системд баталгаажуулсан огноо: 0000-сс-00 ЦЦ:ММ:СС

..... /эцэг, эх-ийн нэр/ /нэр/ миний бие Монголбанкнаас баталсан “Төлбөрийн системийн журам”-ын 8 дугаар бүлэгт заасны дагуу хуудас бүхий тайланг Монголбанкны тайлангийн системд бүрэн гүйцэд, үнэн зөв мэдүүлснээ баталж байна. Тайлан мэдүүлэхтэй холбоотой үүргээ зөрчвөл хууль, тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээнэ.

Баталгаа гаргасан:

/Овог, нэр/

/Гарын үсэг/

ТӨЛБӨРИЙН СИСТЕМИЙН ОРОЛЦОГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД
ГАЗАР ДЭЭР НЬ ХИЙХ ШАЛГАЛТЫН УДИРДАМЖ

... оны ... дугаар сарын...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Монголбанкны ТТГ-аас төлбөрийн системийн оператор/оролцогчийн үйл ажиллагаанд газар дээр нь хийх шалгалтыг энэ удирдамжийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

1.2.Шалгалтын зорилго нь (цаашид “оператор/оролцогч” гэх)-ны төлбөрийн системтэй холбоотой үйл ажиллагаа нь холбогдох хууль, тогтоомж, Монголбанкнаас баталсан журам, заавартай нийцэж байгаа эсэхийг газар дээр нь баримтад үндэслэн шалган тогтоож, дүгнэлт өгөх, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах арга хэмжээ авч, хариуцлага ногдуулах замаар төлбөрийн системийн найдвартай, тасралтгүй ажиллагааг баталгаажуулахад оршино.

1.3.Шалгалтын хэлбэр:

-Иж бүрэн;

-Хэсэгчилсэн.

1.4.Шалгалт хийх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн:

-Ажлын хэсгийн ахлагч;

-Ажлын хэсгийн гишүүд.

1.5.Оператор/оролцогч нь шаардлагатай тайлан мэдээ, төлбөр тооцооны баримт, материалыг ажлын хэсэгт шаардсан хугацаанд нь саадгүй гаргаж өгөх, бүртгэлийн болон бусад холбогдох програм хангамжид нэвтрэн шалгалт хийх нөхцөл бололцоогоор бүрэн хангана.

1.6.Ажлын хэсгийг ахлагч нь шалгалтыг тогтоосон хугацаанд үр дүнтэй хийж гүйцэтгэхэд ажлын хэсгийг зохион байгуулж ажиллахын зэрэгцээ шалгалтын явц, дүнгийн талаар болон шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд шалгалтын удирдамжид өөрчлөлт оруулах талаар саналаа Монголбанкны удирдлагад танилцуулж, шийдвэрлүүлнэ.

ХОЁР. ШАЛГАЛТЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1.“Төлбөрийн системийн журам”-ын 8 дугаар бүлэгт заасан хамрах хүрээ, чиглэлээр тодорхойлогдоно.

ГУРАВ. ШАЛГАЛТЫН ДҮНГ ГАРГАХ

3.1.Шалгалтын явцад Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн дагуу ажлын хэсгийн гишүүд бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэн ажиллаж, зөрчил, дутагдлыг залруулах арга хэмжээ авч ажиллана.

3.2.Ажлын хэсгийн ахлагч удирдамжийн дагуу шалгалт хийсэн тухай тайлан, материал бэлтгэж, шалгалтын дүгнэлт, авсан арга хэмжээний талаар шалгалт хийж дууссанаас хойш ажлын 15 өдрийн дотор Монголбанкны удирдлагад танилцуулна.

3.3.Шалгалтын тайланг удирдлагад танилцуулснаас хойш ажлын өдрийн дотор оператор/оролцогч бүрт тухайн оператор/оролцогчид хамаарах шалгалтын үр дүнгийн талаар мэдэгдэнэ.

_____oOo_____